

Schenking circusverzameling Joseph Cornelissis

Joseph Cornelissis in zijn verzamelruimte (juli 2019)

Joseph Cornelissis (°1943) maakte op jeugdige leeftijd kennis met de wereld van het circus. Dat gebeurde op nauwelijks 200 meter van zijn ouderlijke woonst, op een (voetbal)plein waar in die tijd regelmatig circusgezelschappen neerstreken. Op dit Belgaplein te Sint-Andries-Brugge maakte hij van 1949 tot 1957 de doortocht mee van zowel binnen- als buitenlandse circussen met namen als Mikkenie (NL), Strassburger (D), Tondeurs (B), Williams (D), Jos Mullens (NL), Arena Althoff (NL-D) en Pinder-Richard (F). Door de verkaveling van de site verdween de circustraditie op deze locatie.

Na de lagere school studeerde Cornelissis mechanica-elektriciteit (1955-1959) en startte in 1960 zijn beroepsloopbaan; eerst voor korte tijd bij een scheepswerf, en tot aan zijn pensioen in 1997 – doorgroeïend van installateur tot hoofdverkoper – bij een firma voor elektronica.

Na een beroepsloopbaan van 39 jaar herontdekte hij zijn fascinatie voor het circus. Aanleiding was de avondvoorstelling van het Chinees Staatscircus dat hij enkele jaren eerder, in 1990 in Brugge bijwoonde. Een smeulend vuurtje flakkerde weer op.

Joseph: “Van dan af kreeg ik het virus opnieuw te pakken. Het werd een passie die een beetje boven mijn hoofd zou uitgroeien! Vanaf 1998 gingen wij regelmatig naar circusoptredens in Brugge, Brussel, Gent en Antwerpen. Rond 2000 begon ik intens met het verzamelen van circusdocumentatie, circusboeken, circusprogramma’s, circusaffiches, kochten wij postkaarten, afbeeldingen en souvenirs die met het circus verband hielden. Om onze verzameling uit te breiden bezochten wij beurzen en rommelmarkten in België, Nederland, Engeland en Frankrijk.”

Foto boven: Jozef Cornelissis met leeuwenwelp van Circus Americano (2003)

“Ik kreeg ook goede banden met sommige al of niet voormalige circusdirecteurs en -artiesten. Een gedeelte van ons huis veranderde in een privé museum. Meewerken en uitlenen aan tentoonstellingen werd een logisch vervolg, zoals de expositie ‘Circus magie. Tweehonderd jaar

circusbezoek in Brugge 19de – 20ste eeuw' (liep van 21 juni tot 14 september 2003 in het Stedelijk Museum voor Volkskunde) waarvan ook een boek verscheen, geschreven door mijn vriend Jaak A. Rau.“

Voor zijn archief hield hij ooggetuigenverslagen bij van de circusoptredens die hij bijwoonde. Ook de vele foto's die hij daar telkens bij maakte ordende hij keurig in zijn circuscollectie- en archief.

Toen Joseph Cornelissis tijdens de zomer van 2019 in contact kwam met Mendop was hij op zoek naar een geschikt nieuw onderkomen voor zijn collectie. Doordat acts met dieren – te beginnen met paarden – van bij de opkomst van het circusamusement een grote rol speelden, maar daar sinds eind twintigste eeuw ook steeds meer bedenkingen bij worden geplaatst, was Mendop zeer geïnteresseerd om de verzameling van Joseph Cornelissis in haar dierenarchief op te nemen. Vooral door de omvang, de variatie (van boeken en sigarenbandjes tot grote kleurrijke affiches en blikken speelgoed), de aansprekende esthetische kwaliteiten (steeds van tel voor tentoonstellingen) én de uitstekende conditie en ordening van deze collectie, vormde dit voor Mendop een unieke gelegenheid om dit bijzondere facet van de relatie tussen mensen en dieren in ons archief te verankeren. Om een idee te geven van de **omvang** van **Cornelissis' circuscollectie** mogen enkele cijfers volstaan:

283 boeken en naslagwerken

276 circusaffiches van diverse formaten

35 ingekaderde en 8 niet ingekaderde negentiende-eeuwse gravures en prenten

564 programmabrochures

50 dikke bundels met honderden **persknipsels** en dito **documentatie, waaronder flyers, oude chromo's en prentbriefkaarten**

33 schaalmodellen van circusvoertuigen

Oud kinderspeelgoed w.o. **3 blikken olifanten** met opwindmechanisme

Hoogst bijzonder en zeer lovenswaardig is dat Joseph Cornelissis (geboren 8 april 1943) zijn circuscollectie helemaal gratis aan Mendop vzw wegschonk. Hij kreeg er onze dank in duizendvoud voor terug.